

การนำเสนอกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามวิถีคริสต์
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อ.เมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์ (ระดับการศึกษาปฐมวัย)
ระหว่างวันที่ 21-22 กันยายน 2560
ณ หอประชุมวายุภักดิ์ โรงแรมเซนทาราแกรนด์ หลักสี่ กรุงเทพฯ

ชื่อเรื่องการพัฒนา การพัฒนาคุณธรรมรักเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู อยู่อย่างพอเพียง และระเบียบวินัย
นักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์

1. ความเป็นมา

โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สอนตั้งแต่ระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาตอนต้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามแนวนโยบายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ ตามจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ตั้งอยู่เลขที่ 100 หมู่ที่ 13 ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2558 ในปีการศึกษา 2560 มีนักเรียนทั้งสิ้น 3,364 คน

โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ จังหวัดบุรีรัมย์ใช้กระบวนการพัฒนาคุณธรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมจาก ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาความดีไปสู่สังคม โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์(Strategic analysis) คือวิเคราะห์ภายใน(Internal analysis) ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก(External analysis) เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง- จุดอ่อน นำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์โรงเรียนซึ่งในแผนนั้นจะมีการกำหนด “ค่านิยมร่วม”(Shared values) ซึ่งค่านิยมร่วมนี้ถือเป็น “คุณธรรมเป้าหมาย” และเป็น “อัตลักษณ์” (Identity) ของผู้บริหาร ครู นักเรียนโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์และขยายผลไปยังผู้ปกครองและชุมชน อัตลักษณ์นี้คือ “**รักเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู อยู่อย่างพอเพียง**” เพื่อเป็นคุณธรรมหลักในการพัฒนานักเรียนทุกระดับให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ 4 โดยเฉพาะนักเรียนระดับปฐมวัย

เพื่อหาวิธีการในการพัฒนาคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน “**รักเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และอยู่อย่างพอเพียง**” ว่าจะทำอย่างไรให้เกิดสิ่งดี ๆ ในโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ แล้วกำหนดตัวชี้วัดเชิงประจักษ์ เพราะเราเชื่อว่าถ้าไม่เริ่มพัฒนาคุณธรรมอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนักเรียนระดับปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมเบื้องต้นให้นักเรียนได้มีจิตสำนึก เป็นบุคคลที่มีความรัก ความเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และอยู่อย่างพอเพียง จึงได้จัดทำ**โครงการคุณธรรมตามวิถีคริสต์**นี้ขึ้นโดยบูรณาการกระบวนการพัฒนาด้วย “**Marie Anusorn Model**”

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามวิถีคริสต์ ในครั้งนี้เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ดังนี้

1. นักเรียนระดับปฐมวัยปีที่ 1-3 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ทุกคน
2. คณะครูและผู้ปกครองระดับปฐมวัยปีที่ 1-3 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

3. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ให้นักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ มีคุณธรรม รักเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู อยู่อย่างพอเพียงและมีระเบียบวินัย ช่วยเหลือตนเองได้

5. แผนงานหรือวิธีการแก้ปัญหา

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามวิถีคริสต์ ของโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ได้ดำเนินการโดยใช้นวัตกรรมที่หลากหลายตามโมเดล “Marie Anusorn Model” ซึ่งจะเป็นไปได้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนและทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนด้วยกระบวนการที่ให้ทุกภาคส่วนในมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการ

- กระจายอำนาจ
- การมีส่วนร่วม
- การระดมความคิดเห็น
- การเสริมแรงและขวัญกำลังใจ
- การนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือ

โดยได้รับการร่วมมือ การเสนอแนะ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม(ศูนย์คุณธรรม)องค์กรมหาชนจำกัด ในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงประจักษ์ ในการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาคุณธรรม โดยมีสโลแกนว่า “**อัตลักษณ์ไม่ใช่มีไว้เพื่อท่อง แต่มีไว้เพื่อทำ**” และได้กำหนดตัวชี้วัดเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับปฐมวัยและผู้มีส่วนได้เสียตามอัตลักษณ์ 4 “**รักเมตตา ซื่อสัตย์+ความรับผิดชอบ กตัญญู+จิตอาสา อยู่อย่างพอเพียง**”

2. หลังจากคณะผู้บริหาร ครู ได้ระดมความคิดเห็นแล้ว คณะครูได้นำผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์นำไปจัดกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อเป็นฝึกและส่งเสริมคุณธรรม เช่น ระเบียบวินัยในการเข้าแถวเดินแถว ถอดรองเท้า การไหว้ เป็นต้น

3. จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจ และให้ความรู้ และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณธรรมควบคู่กับวิชาการ โดยใช้อัตลักษณ์ 4 ของโรงเรียนในการพัฒนาตามตัวชี้วัดเชิงประจักษ์ของโรงเรียนที่ได้กำหนดขึ้น และให้ผู้ปกครองหรือครอบครัวในการส่งเสริมนักเรียนในการทำคุณดีสู่คุณธรรมที่บ้าน และเปิดพื้นที่ในสื่อออนไลน์ เช่น Line ในการส่งภาพการทำคุณดีของนักเรียนที่บ้านให้ครู และเปิดชั้นจอโทรทัศน์ให้นักเรียนในห้องเรียนดู เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ

4. หลังจากทำความเข้าใจ และให้ความรู้ และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณธรรม กับ ผู้ปกครองแล้ว คณะประชุมเพื่อวางแผนในการกำหนดคุณธรรมที่เร่งด่วนในการพัฒนา จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมอื่น ๆ ที่เร็ว โดยเฉพาะ ระเบียบวินัย และหนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรม จึงเริ่ม ดำเนินการพัฒนากิจกรรมดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดผลลัพธ์ต่อนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียน มารีย์อนุสรณ์เป็นที่พอใจโดยมีกระบวนการพัฒนาดังต่อไปนี้

4.1 ระเบียบวินัย

จากการระดมความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เรื่องระเบียบวินัยจะส่งเสริมเรื่องของการมีระเบียบวินัย อันส่งผลให้เกิดคุณธรรมตามอัตลักษณ์ 4 เริ่มดำเนินงานด้วยการให้ความรู้แก่นักเรียนทุกคน เข้า เรื่องการเข้าแถวที่เป็นระเบียบ การเดินแถวที่เป็นระบบ โดยจัดกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบตามลำดับต่ำ-สูง
- จัดให้มีหัวหน้าห้องในการควบคุมแถวเพื่อฝึกความเป็นผู้นำและเปลี่ยนผู้นำทุกสัปดาห์
- ใช้คำคล้องจอง และสัญลักษณ์มือในการจัดแถว “ตามองเท้า เท้าชิดกัน ไม่คุยกัน ทั้งหมดแถวตรง” พร้อมกับแสดงสัญลักษณ์พายตรงไปข้างหน้าของผู้นำ
- จัดกิจกรรมเคารพธงชาติให้นักเรียนเป็นผู้นำในการดำเนินการเช่นนำร้องเพลง และร่วมร้องเพลงชาติด้วยความจงรักภักดีต่อชาติ
- มีการอธิษฐานภาวนาเพื่อเป็นการแสดงความรักต่อศาสนา
- ฝึกระเบียบวินัยในการเดินให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่นเก็บมือในขณะที่เดินขึ้นชั้นเรียน และการเดินขณะเปลี่ยนคาบเรียนต่าง ๆ หรือเดินไปร่วมกิจกรรมโดยเรียงจากต่ำไปหาสูง
- การแสดงความเคารพต่อครูประจำชั้น โดยหัวหน้าห้องจะมีการสั่งทำความเคารพครูประจำชั้น ครูโอบกอดนักเรียนเป็นก่อนเข้าห้องเรียน
- ฝึกการวางรองเท้าที่เป็นระเบียบโดยนักเรียนวางเอาปลายรองเท้า โดยช่วงแรก ๆ ของการรณรงค์ได้มีการวางแบบเอาส้นเข้าด้านในผนัง นักเรียนหันหน้าออกเหมือนแบบอย่างที่โรงเรียนพุทธฉือจี้ ปัญหาเนื่องจากนักเรียนเดินแถวไปพร้อมกันทำให้เกิดความล่าช้าในการวางเรียงรองเท้า และเสียเวลาเรียน จึงได้มีการจัดทำชั้นวางรองเท้า และฝึกให้นักเรียนวางรองเท้าอย่างเป็นระเบียบ
- ก่อนการจัดกิจกรรม คณะครูจะมีการโฮมรูมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น นิทานคุณธรรม การเปิดคลิปการส่งเสริมคุณธรรมสั้น ๆ

4.2 หนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรม

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ปลูกฝังจิตสำนึกในการทำความดีแบบยั่งยืน โดยครูได้จัดโครงการเพื่อส่ง“ปัญหาที่ยากแก่ และความดีที่ยากทำ” โดยเริ่มจาก พฤติกรรมของนักเรียน พื้นที่ห้องเรียน ห้องน้ำที่ใช้ร่วมกัน พื้นที่นอกห้องเรียน (ในบริเวณโรงเรียน) และนอกรั้วโรงเรียน (ชุมชน) กิจกรรมนี้ส่งผลให้นักเรียนทุกมีส่วนร่วมในการทำความดี เกิดความภูมิใจในการทำความดี และขยายผลไปสู่ครอบครัวของนักเรียนแต่ละคน เช่น โครงการห้องเรียนสะอาด โครงการนิทานคุณธรรม โครงการห้องเรียนสวยด้วยมือเรา โครงการธนาคารความดี ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมตามอัตลักษณ์ 4 “รักเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู อยู่อย่างพอเพียง โดยมีกระบวนการดำเนินการดังต่อไปนี้

- ครูประจำชั้นจะคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและสิ่งที่ต้องการพัฒนา ในห้องเรียนของตนเองหรือแม้แต่ นอกห้องเรียน เช่น การเก็บที่นอนด้วยตนเอง การทำความสะอาดห้องเรียน ความรับผิดชอบ ขยะเป็นศูนย์
- ครูจะเขียนโครงการหนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรมและนำเสนอผู้บริหาร ผู้บริหารจะมีการตรวจและให้กำลังใจคณะครูและนักเรียน
- ครูและนักเรียนก็จะดำเนินการแผนงานที่กำหนดในโครงการหนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรม
- จะมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม และเปิดเวทีให้นักเรียนได้นำเสนอ พร้อมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ของหน่วยงานอื่น ๆ

5. ผลของการแก้ปัญหา (พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป)

การเปลี่ยนที่เกิดขึ้นหลังจากโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมตามโมเดล “MARIEANUSORN MODEL” โดยนำอัตลักษณ์ 4 “รักเมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู อยู่อย่างพอเพียง” มาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการพัฒนาความดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับปฐมวัยปีที่ 1-3 จนเกิดผลการดำเนินการที่เห็นผลเชิงประจักษ์ โดยเน้นการพัฒนาระเบียบแถว หนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรม พบพฤติกรรมนักเรียนระดับปฐมวัยเปลี่ยนไป

1. นักเรียนระดับอนุบาลมีระเบียบวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น
2. จากการส่งเสริมระเบียบวินัยทำให้นักเรียนมีสมาธิ มีความนิ่งเพิ่มมากขึ้นและสามารถช่วยเหลือตนเองได้
3. จากการส่งเสริมหนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรมทำให้นักเรียนมารีย์อนุสรณ์ ระดับปฐมวัย เป็นเด็กที่มีความรัก ความเมตตา มีความซื่อสัตย์ และรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เช่น ทานข้าวหมดจาน เศษอาหารเป็นศูนย์ เก็บที่นอนด้วยตนเอง ฯลฯ

นอกจากนี้นักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ผ่านการหล่อหลอมจนทำให้มีระเบียบวินัยเป็นเลิศ นักเรียนเป็นบุคคลที่เป็นคนดีมีจิตอาสา เป็นคนดีมีความรัก มีความซื่อสัตย์ มีความกตัญญู และใช้ชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียงมากขึ้น จนส่งโรงเรียนได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้นจากชุมชนและผู้ปกครองจากการสำรวจแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ ปีการศึกษา 2560 พบว่าผู้ปกครองและชุมชนพอใจในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม และนอกจากนี้โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเป็นการขยายผลการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสู่ผู้ปกครองและชุมชน

6. ผลกระทบ

6.1 เนื่องจากนักเรียนเป็นนักเรียนระดับปฐมวัย ปัญหาการสื่อสาร ครูต้องใช้วิธีการในการสื่อสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่นทีวีในห้องเรียน ผ่านนิทาน เพลง เกม เพื่อช่วยในการสื่อสารในการพัฒนาคุณธรรมให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

6.2 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ได้รับการยอมรับจากชุมชนและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น และมีชื่อเสียงในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม

6.3 ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ทราบกิจกรรมในการพัฒนา เช่นโครงการหนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการ คุณธรรมของนักเรียน ก็จะใช้การแก้ปัญหาด้วยการแจ้งจดหมายเวียน และให้ครูสร้างกลุ่มไลน์ เพื่อสื่อสารกับผู้ปกครอง

6.4 ชุมชนและหน่วยงานรัฐให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์มากยิ่งขึ้น

6.5 จากการพัฒนาระเบียบวินัย ในช่วงเริ่มต้นโครงการมีผู้ปกครองบางส่วน (ส่วนน้อย) เกิดความสงสัยในการเดินเก็บมือ และคณะผู้บริหาร คณะผู้ดำเนินงานชี้แจง ทำความเข้าใจ สร้างความตระหนัก จนทำให้ผู้ปกครองยอมรับในสิ่งที่คณะครูร่วมกันพัฒนาคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็กและยั่งยืน

7. ปัจจัยหรือกลไกที่นำไปสู่ความสำเร็จของการแก้ปัญหา

7.1 มีการวางแผนการดำเนินงานที่ดี (PLAN) คือการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดผลเชิงประจักษ์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

7.2 ผู้บริหารได้รับการพัฒนา และเป็นผู้นำที่ดีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนอย่างจริงจัง เหมือนภาษิตที่ว่า “หัวสาย ลำตัวสั้น ทางกระดิก” และเสริมแรงด้วยการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูบุคลากร และนักเรียนในการทำความดีอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

7.3 การมีส่วนร่วม การที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเปรียบเทียบได้เป็นเจ้าของงานทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดการระเบิดจากข้างใน ในการสร้างแรงบันดาลใจ โดยเฉพาะนักเรียนและครูประจำชั้น โดยเฉพาะนักเรียนที่เป็นผู้นำจะเกิดความภาคภูมิใจ ทำให้นักเรียนกระทำในสิ่งที่ดี ๆ ในการพัฒนาระเบียบวินัย

7.4 การเสริมแรงและขวัญกำลังใจ เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมความดีต้องบอกต่อหลังจากนักเรียนได้รับการชมนักเรียนก็ดีใจ และอยากทำความดีต่อไป

7.5 การดำเนินการที่ดี (DO) โรงเรียนได้มีการกระจายอำนาจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดวิธีการกระบวนการ และนำไปสู่การปฏิบัติเรื่องระเบียบวินัย หนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรม

7.6 มีระบบการประเมินผลที่ดี (Check) เป็นการประเมินตามสภาพจริงและกับกับติดตามการประเมินผลพร้อมรายงานให้ทุกคนได้ทราบเป็นการกระตุ้นในการดำเนินงานต่อให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น

7.10 ระบบการตรวจสอบและปรับปรุงแผน (ACT) และหาวิธีการหรือกิจกรรมในการพัฒนาที่หลากหลายในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน

MARIEANUSORN MODEL

ลงชื่อ

ผู้ให้ข้อมูล

(นายสมบัติ พิมพ์จันทร์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์

โทร ๐๘๙-๘๖๔-๐๙๖๔ Line ID : 0898640964

ลงชื่อ

(นายเอกชัย ชินโคตร)

ผู้จัดการโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์